

مرکز بررسی اطلاعات و پژوهش

سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

سازمان بنادر و دریانوردی

ICOPMAS

نهمین همایش بین المللی سواحل، بنادر و سازه های دریایی
ICOPMAS 2010
 10-8 آذر ماه (تهران)

بهنه بندی و ارزش گذاری خورهای استان هرمزگان

سید محمد رضا فاطمی ، دکترای بیولوژی دریا ، دانشگاه علوم و تحقیقات تهران ، Reza_fatemi@hotmail.com ،
 معصومه روزبهی ، کارشناس ، شرکت مهندسی مشاور آساراب ، mroozbehi@gmail.com ،
 مهرداد محسنی کتال ، کارشناس ، سازمان حفاظت محیط زیست- پارک پردیسان ، Mehrdadmohseni@yahoo.com ،

کلید واژه: خور، استان هرمزگان، اکوسیستم های حساس، GIS

مقدمه

واژه خور (Khood) ریشه در زبان عربی دارد و نوعی از شاخه (Inlet) است که به واسطه پیشرفتگی آب دریا در خشکی در اثر جزر و مد ایجاد می گردد. این فرم هیدرولوژیک ساحلی معمولاً دارای طولی بیش از عرض آن بوده و با هیچ آبراهه ای در خشکی ارتباط ندارد و به تدریج با فاصله گرفتن از دریا باریک می شود تا سرانجام انتهای آن در اراضی هم سطح ناپدید گردد. خورها ممکن است دارای شکل های مارپیچی، منشعب و تاج مانند باشند.

در مجموع بیش از 200 شاخه خور در سواحل جنوبی ایران وجود دارد که بخش قابل توجهی از آنها در داخل خور (خلیج) موسی و یا در لابه لای جزایر رسوبی حد فاصل جزیره قشم و بندر خمیر واقع شده است. خورها به دلیل آرامش نسبی آب، عمق کم و تأثیرپذیری از مواد خشکی محل تردد برخی آبزیان جهت تجدید نسل و یا طی نمودن قسمتی از مراحل رشد خود قرار دارند. تعدادی از خورهای جنوبی پوشیده از رویش های حرایبی و بیسه های شور هستند. همچنین خورها از مراکز جلب پرندگان آبی محسوب می گردند و به علت در پناه بودن از تلاطم شدید دریا، مورد استفاده صیادان و بازرگانان محلی برای پهلوگیری لنج ها و سایر شناورهای خود نیز قرار دارند.

علاوه بر این، خورها زایشگاهها (Breeding grounds) و تغذیه گاه های (Feeding grounds) حیاتی برای بسیاری از پرندگان، ماهیان و دیگر جانوران می باشند. مجموعه این شرایط، خورها را به عنوان یکی از مناطق حساس ساحلی تبدیل نموده است. اکوسیستم خورها از چندین اجتماع واضح، مشخص و مجزا تشکیل یافته که هر یک دارای اجتماعات (Assemblages) گیاهی و جانوری خاص خود می باشد. اهمیت خورها را می توان از جنبه زیست محیطی و ذخایر شیلاتی به شرح زیر جمع بندی نمود:

1. پناهگاه های مناسب جهت توقف و تردد شناورهای صیادی
2. مناطق صید و استحصال آبزیان
3. محل رشد و تولید مثل بسیاری از آبزیان، خصوصاً ماهیان و سخت پوستان (عمدتاً میگو)، لذا به عنوان مناطق نوزادگاهی و پرورشی
4. محل زندگی دائمی برخی از آبزیان خصوصاً ماهیان
5. تنوع بالای کفزیان

خورهای استان هرمزگان

خط ساحلی استان هرمزگان بین دو نقطه در شرق در مجاورت خور تنگ در استان سیستان و بلوچستان با مختصات عرض 25 درجه و 24 دقیقه و 11 ثانیه و طول 59 و 15 و 19 شمالی و در غرب در شرق خلیج نایبند با مختصات 27 درجه و 19 دقیقه و 03 ثانیه و طول 52 و 39 و 49 شمالی واقع شده و طول آن حدود 900 کیلومتر است. در طول این سواحل تا کنون حدود 80 خور و مصب و خور خلیجی (خلیجک)

شناسایی و مورد بررسی قرار گرفته است که در سرتاسر سواحل 865 کیلومتری این استان در محدوده طول جغرافیایی 52 درجه و 54 دقیقه و عرض 59 درجه و 23 دقیقه شرقی پراکنده‌اند. ساحل این منطقه در طول مسیر، از جنس یکنواختی برخوردار نیست و این عامل باعث شده تا عوارض ساختمانی و فرم‌های خاصی در نقاط مختلف به وجود آید.

پراکنش جغرافیایی خورهای استان را می‌توان بر مبنای تقسیم‌بندی استانی به 8 منطقه و از غرب به شرق به شرح زیر تقسیم‌بندی نمود:

1. خورهای غرب بندر لنگه
2. خورهای شرق بندر لنگه
3. مجموعه خوریات لافت-خمیر و حوزه بندر خمیر
4. خورهای حوزه مرکزی شهر بندرعباس
5. خورهای حوزه شرقی بندرعباس
6. خورهای حوزه سیریک و کلاهی
7. خورهای حوزه غرب جاسک (جاسک تا بونجی)
8. خورهای حوزه شرق جاسک

توصیف خورهای استان به شرح زیر ارایه می‌شود:

1- خورهای غرب بندر لنگه

این ناحیه متعلق به حوزه آبریز فرعی گل-مهران است و در آن حدود 30 خور به شرح زیر وجود دارد (شکل شماره 1) که از این بین، خورهای مَعُوبه، چَارک، نَخیلو، بُسْتانو و شبه خلیج‌های (خلیجک‌های) مَغْدان و زیارت مهم‌تر می‌باشند. خورهای این منطقه عمدتاً از لحاظ صیادی و وسعت به اهمیت خورهای مرکزی و شرقی استان نمی‌باشند. این خورها از شرق به غرب عبارتند از:

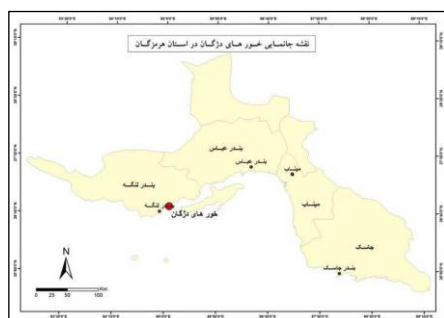

شکل 1: نقشه جانمایی خورهای غرب بندر لنگه در استان هرمزگان

1. مولو	2. مَعُوبه	3. چَارک	4. اَکَر
5. بَدو	6. غار	7. فَرَجی	8. نَخیلو
9. آباد	10. شبه خلیج بیرم	11. شبه خلیج نیرم	12. شبه خلیج نیر
13. شبه خلیج فَحیل	14. شبه خلیج مَغْدان	15. شبه خلیج شی یو	16. شبه خلیج کلاتو
17. شبه خلیج زیارت	18. شبه خلیج براغلی	19. بستانو	20. شبه خلیج خَرابه
21. شبه خلیج دستور	22. شبه خلیج کُلو	23. شبه خلیج شلو	24. عماریه
25. آلپی	26. شبه خلیج پَدو	27. شبه خلیج خاوردون	

2- خورهای شرق بندر لنگه

در حوزه شرق بندر لنگه به واسطه عوارض خاص زمین‌شناسی و توپوگرافی هیچ خوری مشاهده نمی‌شود. این امر به واسطه وجود گنبد‌های نمکی در مجاور و فقدان آبراهه‌ها و روانابهایی است که شرایط تشکیل آنها در این منطقه مناسب نبوده است (سخت بودن و شیب زیاد ساحل). شکل شماره 2 جانمایی خورهای دژگان را نشان می‌دهد.

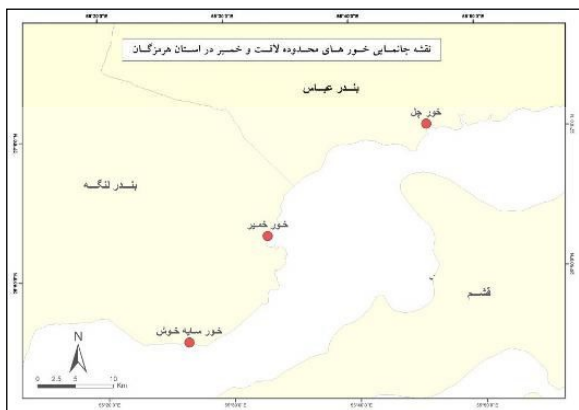

شکل 2: نقشه جانمایی خورهای دژگان (شرق بندر لنگه) در استان هرمزگان

در این نقطه تنها رودخانه دژگان با تاثیر از رژیم سیلابی که پس از گذشتن از ضلع غربی روستای دژگان به طرف دریا سرازیر می‌شود، در نخل ارتباط خود با دریا (مخروط افکنه) نوعی خورهای کوچک موقت بوجود آورده است که به هنگام طغیانهای فصلی پر آب می‌شوند.

3- خورهای لافت - خمیر و حوزه بندر خمیر

در این ناحیه که در محدوده بین سرزمین اصلی (بندر خمیر) و سواحل شمالی جزیره قشم (لافت) قرار دارد، مجموعه شبکه خورها و جزایر جزر و مدی به وسعت 10 هزار هکتار وجود دارند که عمدتاً پوشیده از جنگل‌های درختان حرا بوده و بزرگترین رویشگاه حرا در کشور می‌باشد. به همین خاطر این ناحیه از طرف سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان منطقه حفاظت شده اعلام شده است. خورهای متعدد این ناحیه محل تردد و توقف شناورهای صیادی و تجاری و عملیات صید آبزیان و همچنین از مهم‌ترین زیستگاه‌های آبزیان و مناطق پرورشی نوزاد آبزیان به شمار می‌روند (شکل شماره 3).

این منطقه کلاً یک شبکه خور مانند بوده و تمامی آن یک مجموعه بهم پیوسته را از نظر شرایط هیدرولوژیک و اکولوژیک تشکیل می‌دهد. برخی خورهای مهم آن عبارتند از خور گوران، پل، خمیر، موریس دراز و لافت. صید در این مناطق با استفاده از خوربند و مشت انجام می‌پذیرد که از نظر اکولوژی هر دو روشهای مخرب محسوب می‌شوند زیرا که آبزیان جوان را صید کرده و همچنین آبزیان بارور را که برای تخم‌ریزی به این مناطق می‌آیند، بدم می‌اندازند.

شکل 3: نقشه جانمایی خورهای محدوده لافت و خمیر در استان هرمزگان

4- خورهای حوزه مرکزی شهر بندرعباس

در حوزه شهر بندرعباس، از نخل ناخدا (مرز شرقی) تا اسکله شهید باهنر (مرز غربی) جمعا سه خور وجود دارند. منشأ هر سه خور مسیل تپه‌های شمالی شهر بندرعباس است. این خورها اکنون به صورت کانال دفع فاضلاب شهری درآمده‌اند و بسیار آلوده هستند، بنابراین فاقد ارزش صیادی هستند. از این میان تنها یک خور دارای ارزش بندرگاهی و صیادی می‌باشد.

- 1- خور شیلات
- 2- خور گورسوزان
- 3- خور سورو (Souroo)
- 4- خورهای حوزه شرق بندرعباس

5- خورهای حوزه شرق بندرعباس (شکل شماره 4)

این ناحیه شامل محدوده نخل ناخدا در شرق بندرعباس تا رودخانه حسن لنگی بوده و شامل 8 خور اصلی است. این خورها عمدتاً در انشعابات خود از درختان حرا پوشیده‌اند و در برخی از آنها صید با انواع تورهای گوشگیر (خوربند و چل) برای صید آبزیانی مانند گریه ماهی، شانک، صبور هندی، کفال، گیش‌های کوچک، زمین کن، خرچنگ و میگوهای جوان صورت می‌گیرد. زمین‌های اطراف این خورها پست هستند.

شکل 4: نقشه جانمایی خورهای حوزه شرقی

شهر بندر عباس در استان هرمزگان

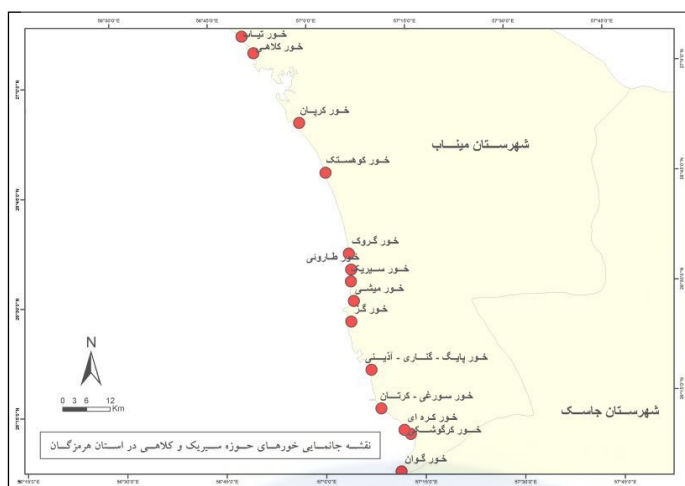
پهنه‌های گلی جزرومدی بسیار وسیعی به عرض چند صد متر را بوجود آورده‌اند که در هنگام مد دسترسی به خورها را مشکل می‌سازند. مهم‌ترین این خورها از بندر عباس به طرف شرق عبارتند از:

- 1- خور تاس بَر (Tasbar)
- 2- خور پک شووی (Yek shovi)
- 3- خور حیدری
- 4- خور تخته ریز (رودخانه جلابی یا جلالی)
- 5- خور دوسر
- 6- خور گُری (Gori)

6- خورهای حوزه کلاهی و سیریک

در حوزه بندر سیریک و کلاهی جمعاً 19 خور شناسایی شده مهم وجود دارد که برخی از آنها مورد مطالعه قرار گرفته است. منشا تمام این خورها مسیل یا رودخانه های جاری یا خشک فصلی می باشد. این خورها عبارتند از:

1. تیاب	2. کلاهی	3. کرپان (کرگان)
4. کوهستک	5. گروک	6. طاروئی
7. میشی	8. گز	9. آذینی (گناری یا پایک)
10. کرگوشکی (خرگوشی)	11. کره ئی	12. گوان

از خورهای فوق 3 خور تیاب، کلاهی و کرگان دارای امکانات تردد و پهلوگیری شناورهای صیادی و تجاری اند و خورهای گز و تیاب دارای درختان حرا می باشند. منطقه خور تیاب به عنوان تالاب ساحلی بین المللی تحت حفاظت قرار دارد. خور کلاهی نیز دارای ارزش اکولوژیک بالایی است و جزو تالابهای بین المللی محسوب می شود (شکل شماره 5).

شکل 5: نقشه جانمایی خورهای حوزه سیریک و کلاهی در استان هرمزگان

7- خورهای حوزه غرب جاسک (جاسک تا بونجی)

در حوزه غرب جاسک جمعاً شش خور بررسی شده است که آخرین آن در حوزه پاسگاه بونجی (95 کیلومتری غرب جاسک) قرار دارد. این خورها به ترتیب از شمال غرب به سمت جاسک عبارتند از:

1- کوار	2- بونجی	3- کوه مبارک
4- گنگان	5- تبرکن	6- جاسک

8- خورهای حوزه شرق جاسک

در این حوزه 14 خور شناسایی و بررسی شده اند که از غرب به شرق عبارتند از:

1- حیلہ رو	2- هشدون	3- چاه رو
4- کرگینی	5- شهرنو	6- حلاسی
7- دراج سر	8- کهنه کور	9- نوک تراش (مصب رود جگین)
10- نیزه ای	11- گابریک (مصب رود گابریک)	12- چیلکی
13- سدبج (مصب رود سدبج)	14- میدانی (کرتی یا کچ)	

نتایج

در طول 860 کیلومتر خط ساحلی این استان، مهم ترین و بیشترین خورها در بخش شرقی قرار گرفته اند که جمعاً 49 خور یا 61 درصد از کل 73 خور شناسایی شده استان را شامل می شوند. تقریباً منشا تمامی خورها مسیل روانابها و یا مصب رودخانه ها و شبه خلیجها می باشد. اهمیت خورهای غربی، به استثنای خوریات لافت - خمیر بسیار کمتر بوده و در مورد آنها اطلاعات بسیار اندکی وجود دارد لذا نیازمند انجام مطالعات بیشتری می باشند. اکثریت خورهای حوزه شرق به علاوه خوریات لافت - خمیر دارای پوشش گیاهی حرا می باشند. از اوایل بهار، لارو بسیاری از

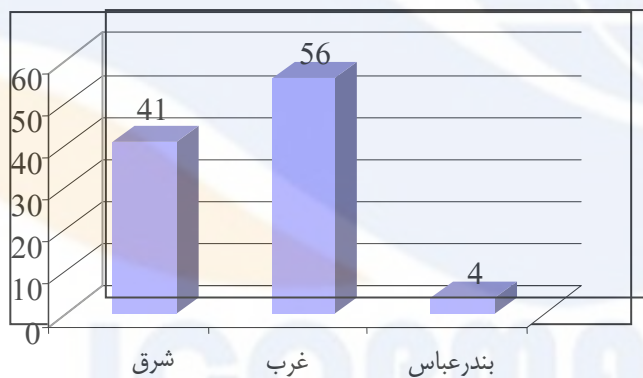
آبزیان خصوصاً میگوی موزی در خورها یافت می‌شوند. طیف شوری خورها به واسطه تاثیر پذیری از روانابهای خشکی (خصوصاً در فصل بارندگی) و همچنین آب دریا از طریق جزرومد بسیار گسترده بوده و میزان آن می‌تواند از چند تا بیش از 50 قسمت در هزار برسد. شوری تمام خورهایی که آب شیرین بدانها وارد نمی‌شود معمولاً بین 38 تا 49 واحد است.

از 73 خور شناسایی شده، 41 درصد آنها به تعداد 29 خور در غرب بندرعباس و تعداد 41 خور (56 درصد) نیز در شرق بندرعباس تا مرز استان سیستان و بلوچستان (با احتساب خود میدانی، که معمولاً در آمارهای آن استان نیز می‌آید) پراکنده می‌باشند. 3 خور نیز (4 درصد) در محدوده خود شهر بندرعباس قرار دارند. با این ترتیب تراکم خورها در شرق بندرعباس بیشتر است که علت آن در مقدمه این مطلب بیان شده است. برحسب شهرستان، تقسیم بندی بدین صورت است که غرب لنگه با 34 درصد، دارای بیشترین تعداد خور و سپس شرق جاسک با 19 درصد و سپس منطقه کلاهی- سیریک با 18 درصد قرار دارد (جدول شماره 1 و شکل شماره 6).

شکل شماره 7 نیز پراکنش خورهای استان هرمزگان بر حسب شهرستان را نشان می‌دهد.

جدول 1: پراکنش جغرافیایی خورهای استان هرمزگان

ردیف	ناحیه	تعداد	درصد
1	غرب لنگه	25	34
2	شرق لنگه	2	3
3	لافت- خمیر	2	3
4	شرق بندرعباس	8	11
5	کلاهی و سیریک	13	18
6	غرب جاسک	6	8
7	شرق جاسک	14	19
	مجموع	73	100

شکل 6: پراکنش خورهای استان نسبت به مرکز بندرعباس و استان

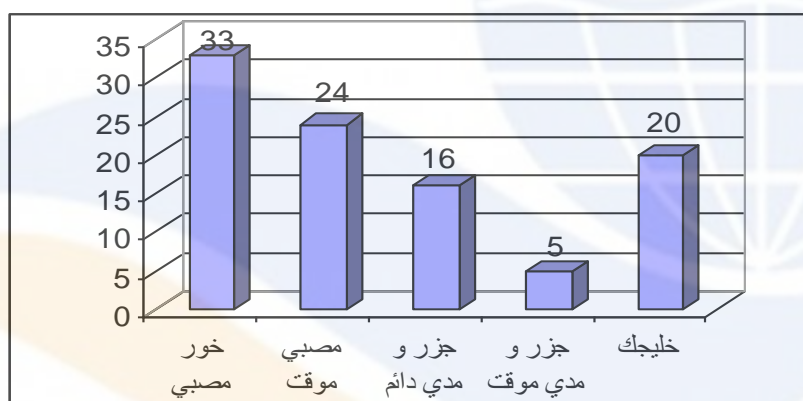

شکل 7: پراکنش خورهای استان برحسب شهرستان

خورهای استان بر مبنای تقسیمات استانی، ابتدا به 2 منطقه کلی غرب بندرعباس و شرق بندرعباس تفکیک و خود این دو ناحیه نیز به 8 منطقه کوچکتر و سپس با تقسیماتی در درون هر یک، کل تقسیمات فرعی به 14 ناحیه رسید که خلاصه‌ای از یافته‌ها به شرح زیر است:

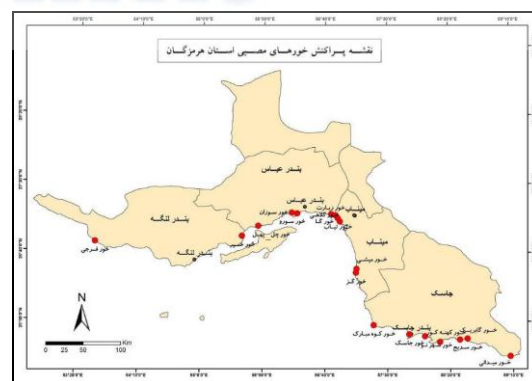
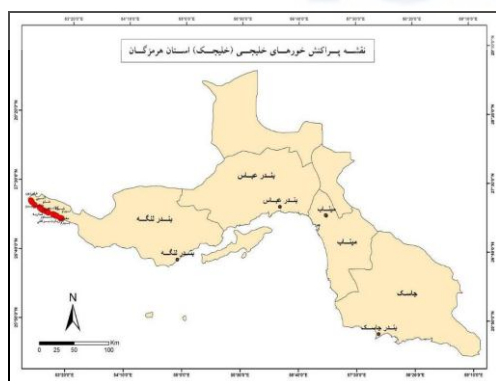
خورهای شناسایی شده بر مبنای نوع تشکیل و ماهیت آنها، به 2 گروه عمده مصبی و جزر و مدی تقسیم شدند. انواع مصبی خود به مصبی (دائم) و مصبی موقت تقسیم شدند. انواع مصبی معمولاً شامل آنهایی است که رودخانه‌های منتهی به آنها دارای آب دائم بوده و یا در اکثر ایام سال دارای آب می‌باشند. انواع موقت نیز به دسته‌ای اطلاق می‌شود که در بیشتر ایام سال و بجز از دو سه ماه زمستان و یا اوایل بهار، خشک بوده و آب درون آنها جریان ندارد و صرفاً توسط جزرومد پر و خالی می‌شوند. نوع جزر و مدی نیز شامل خورهای دائم (که به هنگام جزر همچنان دارای آب دریا می‌باشند و یا حداقل قسمت دهانه‌ای و شاخه اصلی دارای آب است) و خورهای موقت (که به هنگام جزر کاملاً خشک می‌شوند) است. نوع دیگر، خلیج‌های کوچک یا خلیجک‌هاست که به تعداد 15 خور (حدود 20٪)، یک پنجم خورها را به خود اختصاص داده و تماماً نیز در منطقه غرب بندر لنگه و در نواحی شیوه، بستانو و تین پراکنده‌اند.

در کل، 24 خور از نوع مصبی (33 درصد) و 24 خور (33 درصد) از نوع مصب موقت اند که مجموعاً 48 درصد اند؛ و 12 خور از نوع جزر و مدی دائم (16 درصد) و 5 خور نیز (7 درصد) از نوع جزر و مدی موقت‌اند (شکل شماره 8). بیشترین تعداد خورهای مصبی در شرق استان واقع‌اند، جایی که تعداد بسیار زیادی رودخانه فصلی و دائمی به مناطق ساحلی می‌ریزند و در حقیقت آبهای حوزه آبریز بندرعباس- سدیج را به منطقه ساحلی تخلیه می‌کنند. این آبها حاوی مقادیر بسیار زیادی مواد مغذی، خصوصاً فسفات و سیلیکات و همچنین مواد آلی می‌باشند که پس از ورود به دریا موجب تقویت زنجیره غذایی و شکوفایی پلانکتونی می‌گردند که این حالت در خود خور نیز رخ می‌دهد. به همین لحاظ این خورها عمدتاً محل تخم‌ریزی و رشد و تغذیه مولدین و آبزیان جوان و نوزادها می‌باشند. بیشترین تراکم خورهای جزر و مدی در ناحیه غرب بندر لنگه است. وضعیت خلیجک‌ها به نحو دیگری است. این مناطق به علت به دور بودن از تلاطمات شدید آب دریا، محل و پناهگاه مناسبی برای آبزیان است. به علاوه، محیط آرامتر این نوع خورها می‌تواند برای کشت و پرورش دریائی، خصوصاً پرورش در قفس، مساعد و مناسب باشد. به علاوه به عنوان پناهگاه صیادی نیز مورد استفاده صیادان همان مناطق اند.

شکل 8: درصد پراکنش خورهای استان از نظر نوع

شکل شماره 9، پراکنش خورهای مصبی و خلیجی را در استان هرمزگان نشان می‌دهد.

شکل 9: نقشه پراکنش خورهای مصبی (سمت راست) و خورهای خلیجی (سمت چپ) در استان هرمزگان

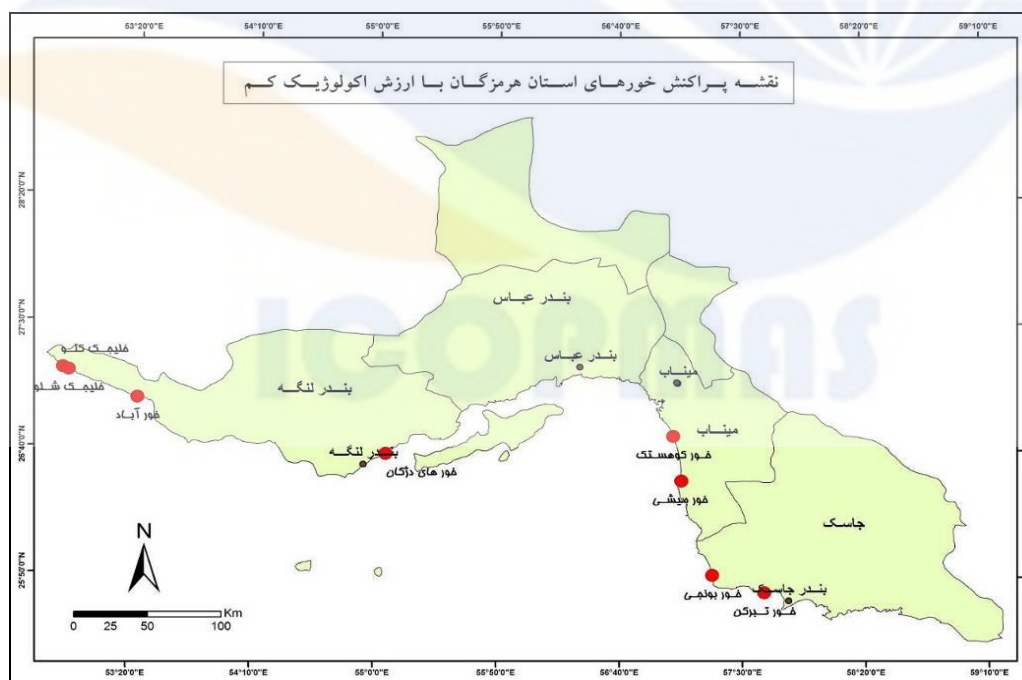
ارزش اکولوژیک معیاری است که بطور نسبی و کیفی بر مبنای شواهد حاصله در خصوص وجود درختان حرا، وسعت، فعالیت، تنوع زیستی و صیادی، اهمیت برای زاد و ولد و زیست آبیان و آبیان مشاهده شده، در این بررسی انتخاب شده است. بر همین مبنای خورها به دو دسته دارای ارزش و بدون ارزش تقسیم شده و انواع دارای ارزش، با درجه زیاد، متوسط و کم نیز تقسیم بندی شدند.

بر این مبنای، از کل خورهای بررسی شده، تعداد 34 خور دارای ارزش اکولوژیک قابل توجه شناخته شدند (حدود 47 درصد و نیمی از کل خورهای استان) که 16 خور یا 47 درصد آنها دارای ارزش زیاد (22 درصد کل خورهای استان)، 10 خور یا 29 درصد دارای ارزش متوسط (14 درصد کل خورهای استان) و در نهایت، 8 خور (23 درصد) دارای ارزش اکولوژیک کم بوده اند (11 درصد از کل خورهای استان). پراکنش خورهای با ارزش اکولوژیک بالا عمدتاً در ناحیه شرق بندرعباس، منطقه کلاهی- سیریک، جاسک و سپس شرق جاسک می باشد. کمترین منطقه استان که خورهای آن دارای ارزش اکولوژیک آنچنان نمی باشند، منطقه غرب بندر لنگه است که از میان 25 خور آن، فقط 4 خور آن با ارزش اکولوژیک اکثراً کم ارزیابی شد. جالب است که مهمترین صیدگاه استان برای آبیان کفزی و میگو، در مجاورت خورهای با ارزش اکولوژیک بالا می باشد (شکل شماره 10).

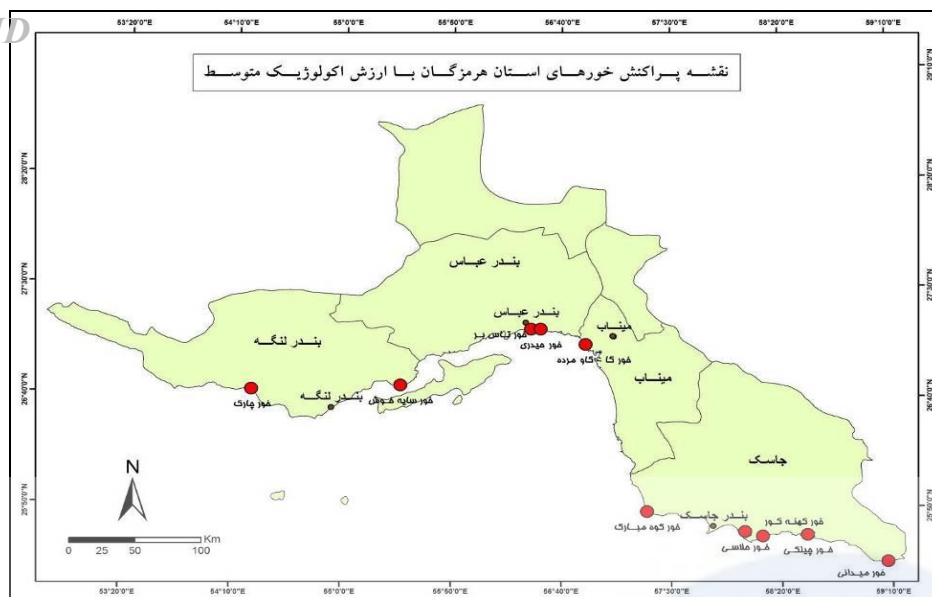

شکل 10: میزان درصد ارزش اکولوژیک خورهای استان هرمزگان

شکلهای شماره 11 الی 13 نقشه پراکنش خورهای استان هرمزگان را بر حسب ارزش اکولوژیک نشان می دهد.

شکل 11: نقشه پراکنش خورهای استان هرمزگان با ارزش اکولوژیک کم

شکل 12: نقشه پراکنش خورهای استان هرمزگان با ارزش اکولوژیک متوسط

شکل 13: نقشه پراکنش خورهای استان هرمزگان با ارزش اکولوژیک زیاد

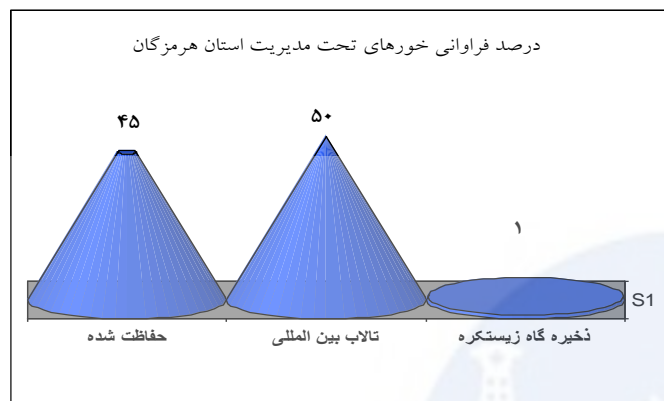
بحث و نتیجه گیری

در یک جمع بندی، حساسیت خورهای استان را می توان از نظر اکولوژیک و به ترتیب اهمیت به شرح زیر دسته بندی نمود:

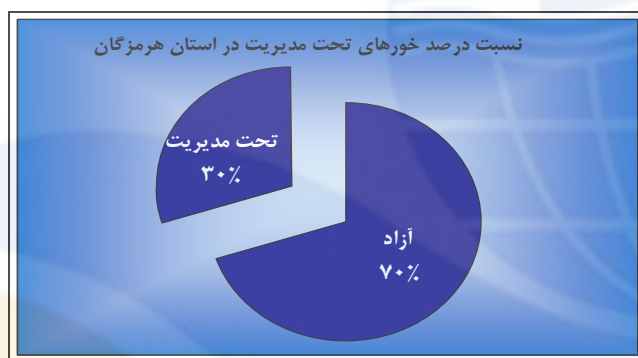
1. خورهای منطقه لافت-خمیر
2. خورهای کلاهی- تیاب
3. خورهای تالاب رود شور- شیرین-میناب
4. خور جاسک
5. خورهای سیریک (خور آذینی)
6. خورهای گابریک

در کل استان هرمزگان، مجموعاً 20 خور تحت نظارت و حفاظت مدیریتی قرار دارند. درجه های مدیریتی ثبت شده شامل منطقه حفاظت شده، تالاب بین المللی و ذخیره گاه زیستکره شناسایی است. در مجموع، از کل خورهای استان، 27 درصد آنها تحت مدیریت قرار دارند که از میان این 20 خور، 9 خور حفاظت شده، 10 خور تالابی (بین المللی) و 1 خور نیز جزو ذخیره گاه زیستکره است.

با این ترتیب، از مجموع خورهای استان و خورهای تحت مدیریت، به ترتیب 12 درصد و 45 درصد حفاظت شده، 14 درصد تالاب بین‌المللی و کمتر از یک درصد نیز ذخیره‌گاه زیستکره‌اند. حفاظت شده بدان معنی نیست که هر 9 خور فوق‌الذکر منفرداً حفاظت شده‌اند و یا به همین صورت تالاب بین‌المللی‌اند، بلکه یا مستقیماً جزو فهرست‌اند و یا اینکه مصب آنها در منطقه حفاظت شده و یا تالاب بین‌المللی واقع است (شکل شماره 14). نمونه بارز این حالت خورهای واقع شده در شرق بندرعباس‌اند که مصب و یا دهانه آنها در محدوده تالاب بین‌المللی رودشور، شیرین و میناب قرار دارد. شکل شماره 15، نسبت درصد خورهای تحت مدیریت در استان هرمزگان را نشان می‌دهد.

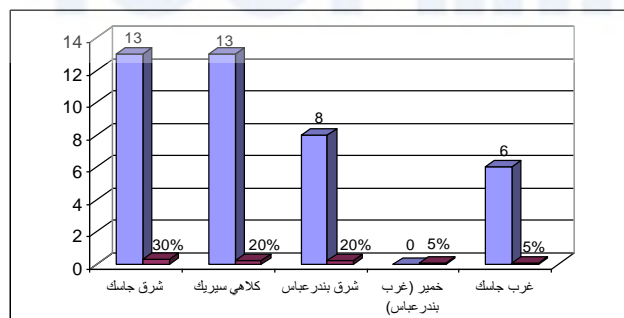

شکل 14: درصد فراوانی خورهای تحت مدیریت استان هرمزگان

شکل 15: نسبت درصد خورهای تحت مدیریت در استان هرمزگان

برحسب منطقه، فقط یک ناحیه تحت مدیریت (حرای لافت-خمیر و مصب رودخانه مهران) در محدوده شرق بندرعباس وجود دارد و مابقی در غرب استان پراکنده‌اند. در این ناحیه، 5 خور (25 درصد) در ناحیه شرق بندرعباس، 5 خور در ناحیه کلاهی و سیریک (25 درصد)، یک خور (5 درصد) در ناحیه غرب جاسک و 6 خور (30 درصد) نیز در شرق جاسک واقع شده‌اند (شکل شماره 16).

شکل 16: توزیع پراکنش جغرافیایی خورهای تحت مدیریت در استان هرمزگان

شکل شماره 17، نقشه پراکنش خورهای استان هرمزگان را با درجه مدیریتی نشان می‌دهد.

